Procjena zadovoljstva studenata studijem i percepije profesionalnih perspektiva studenata medicine, dentalne medicine i farmacije

Durdov, Toni

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, School of Medicine / Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:171:634675

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

SVEUČILIŠTE U SPLITU
MEDICINSKI FAKULTET
UNIVERSITAS STUDIORUM SPALATENSIS
FACULTAS MEDICA

Repository / Repozitorij:

MEFST Repository

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KEMIJSKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET
I
MEDICINSKI FAKULTET

TONI DURDOV

PROCJENA ZADOVOLJSTVA STUDIJEM I PERCEPCIJA PROFESIONALNIH PERSPEKTIVA STUDENATA MEDICINE, DENTALNE MEDICINE I FARMACIJE

DIPLOMSKI RAD

Akademska godina:
2020./2021.
Mentor:
izv. prof. dr. sc. Joško Božić

Split, listopad 2021.

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

DIPLOMSKI RAD

Kemijsko-tehnološki fakultet i Medicinski fakultet
Integrirani preddiplomski i diplomski studij Farmacija
Sveučilište u Splitu, Republika Hrvatska

Znanstveno područje: Biomedicinske znanosti
Znanstveno polje: Farmacija
Tema rada: prihvaćena je na 70. sjednici Vijeća studija Farmacija te potvrđena na 8. sjednici fakultetskog vijeća Kemijsko tehnološkog fakulteta i 5. sjednici fakultetskog vijeća Medicinskog fakulteta
Mentor: izv. prof. dr. sc. Joško Božić, dr. med.
Pomoć pri izradi: dr. sc. Josipa Bukić, mag. pharm.

PROCJENA ZADOVOLJSTVA STUDIJEM I PERCEPCIJA PROFESIONALNIH PERSPEKTIVA STUDENATA MEDICINE, DENTALNE MEDICINE I FARMACIJE

Toni Durdov, broj indeksa: 206

Sažetak

Cilj: Utvrditi razinu zadovoljstva studijem te percepciju profesionalnih perspektiva nakon završenog studija kod studenata medicine, dentalne medicine i farmacije**.**
Ispitanici i metode: U istraživanju su sudjelovali studenti medicine, dentalne medicine i farmacije s Medicinskog fakulteta u Splitu u akademskoj godini 2020./2021. Stavovi i zadovoljstvo studenata su ispitani anketom koja je sadržavala 33 pitanja podjeljenih u 5 dijelova za čiju su pripremu korišteni prethodno objavljeni upitnici. Nakon prikupljanja podataka anketom provedena je statistička analiza**.**
Rezultati: U istraživanju je sudjelovalo 177 studenata Medicinskog fakulteta u Splitu od čega 72 studenta medicine, 36 dentalne medicine i 69 studenata farmacije pretežno pete godine studija. Studenti svih studija najmanje su zadovoljni kliničkom stručnom praksom dok su zadovoljni ukupnom edukacijom. Studenti su uglavnom izjavili da ih zanima rad sa pacijentima, s tim da su studenti farmacije najrjeđe izrazili zainteresiranost za rad s pacijentima (78,4% studenta farmacije u usporedbi s 84,5% studenata medicine i 85,7% studenata dentalne medicine, P=0,693). Može se izdvojiti da većina studenata farmacije odabire studij radi visoke plaće (70,6% studenata farmacije u usporedbi s 57,1% studenata dentalne medicine i 31,0% studenata medicine, P<0,001).
Zaključak: Studenti medicine, dentalne medicine i farmacije Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu smatraju da prezentacijske vještine nastavnika i kurikulum studija doprinose kvaliteti edukacije. Studenti sva tri studija su manje zadovoljni kliničkom praksom. Kod odabira fakulteta studentima je bitna brzina pronalaska posla, što je posebno važno studentima farmacije. Rad s pacijentima i mogućnost napretka u karijeri bitni su većini studenata.

Ključne riječi: farmacija, medicina, dentalna medicina, zadovoljstvo studijem, profesionalna perspektiva

Rad sadrži: 39 stranica, 5 tablica i 27 literaturnih referenci

Jezik izvornika: hrvatski

Sastav Povjerenstva za obranu:

1. doc. dr. sc. Ana Šešelja-Perišin

2. doc. dr. sc. Marino Vilović

3. izv. prof. dr. sc. Joško Božić

Datum obrane: 06.10.2021.

Rad je u tiskanom i elektroničkom (pdf format) obliku pohranjen u Knjižnici Medicinskog fakulteta Split, Šoltanska 2

BASIC DOCUMENTATION CARD

GRADUATE THESIS

Faculty of Chemistry and Technology and School of Medicine
Integrated Undergraduate and Graduate Study of Pharmacy
University of Split, Croatia

Scientific area: Biomedical sciences
Scientific field: Pharmacy
Thesis subject: was approved by Council Undergraduate and Graduate Study of Pharmacy, no. 70 as well as by Faculty Council of Faculty of Chemistry and Technology, session no.8 and Faculty Council of School of Medicine, session no.5
Mentor: Joško Božić, MD, PhD, prof.
Technical assistance: Josipa Bukić, MPharm, PhD

STUDY SATISFACTION ASSESSMENT AND PERCEPTION OF PROFESSIONAL PERSPECTIVES OF MEDICINE, DENTAL MEDICINE AND PHARMACY STUDENTS

Toni Durdov, index number: 206

Summary

Objectives: To determine the level of satisfaction with the study and the perception of professional perspectives after graduation from students of medicine, dental medicine and pharmacy.
Material and methods: Students of medicine, dental medicine and pharmacy from the University of Split, School of Medicine in the academic year 2020/2021 participated in the research. Attitudes and satisfaction of students were examined by a survey that contained 33 questions divided into 5 parts for the preparation of which previously published questionnaires were used. After collecting the data from the survey, a statistical analysis was performed**.**
Results: The study involved 177 students of University of Split, School of Medicine, of which 72 medicine students, 36 dental medicine and 69 pharmacy students, mostly in the fifth year of study. Students of all studies are the least satisfied with the clinical professional practice while they are satisfied with the overall education. Students generally stated that they were interested in working with patients, with pharmacy students rarely expressing interest in working with patients (78.4% of pharmacy students compared to 84.5% of medicine students and 85.7% of dental medicine students, P = 0.693). It can be noted that the majority of pharmacy students choose to study for a high salary (70.6% of pharmacy students compared to 57.1% of dental medicine students and 31.0% of medicine students, P <0.001).
Conclusion: Students of medicine, dental medicine and pharmacy at the Faculty of Medicine, University of Split believe that the presentation skills of teachers and the study curriculum contribute to the quality of education. Students in all three studies are less satisfied with clinical practice. When choosing a faculty, the speed of finding a job is important to students, which is especially important for pharmacy students. Working with patients and the possibility of career advancement are essential to most students.

Key words: pharmacy, medicine, dental medicine, study satisfcation, professional perspectives

Thesis contains: 39 pages, 5 tables and 27 references

Original in: Croatian

Defense comittee:

1. doc. dr. sc. Ana Šešelja-Perišin

2. doc. dr. sc. Marino Vilović

3. izv. prof. dr. sc. Joško Božić

Defense date: 06.10.2021.

Printed and electronic (pdf format) version of thesis is deposed in Library of School of Medicine, Šoltanska 2.

SADRŽAJ

1. UVOD 1

1.1. Zadovoljstvo studenata studijem 2

1.2. Profesionalne perspektive studenata 7

2. CILJ ISTRAŽIVANJA 9

3. ISPITANICI I METODE 11

3.1. Ispitanici 12

3.2. Ustroj i protokol istraživanja 12

3.3. Statistička analiza 13

4. REZULTATI 14

5. RASPRAVA 19

6. ZAKLJUČCI 23

7. POPIS CITIRANE LITERATURE 25

8. SAŽETAK 28

9. SUMMARY 30

10. ŽIVOTOPIS 32

Zahvala

Zahvaljujem cijenjenom mentoru izv. prof. dr. sc. Jošku Božiću, dr. med. na ukazanom povjerenju, prenesenom znanju i stručnom vodstvu.

Hvala dragoj dr. sc. Josipi Bukić, mag. pharm. na iznimnoj susretljivosti, korisnim savjetima, uloženom trudu i pruženoj pomoći tijekom izrade diplomskog rada.

1. UVOD

1.1. Zadovoljstvo studenata studijem

Zadovoljstvo životom, generalno, možemo promatrati kao procjenu cjelokupnog života, ali i kao zadovoljstvo pojedinačnim područjima kao što su posao, prijateljski i ljubavni odnosi, zdravlje pa tako i zadovoljstvo studijem kojeg pojedinac pohađa (1). Nadalje, zadovoljstvo životom se može promatrati kroz čitav niz perspektiva, kao što je promatranje kroz ekonomske, demografske i političke podatke. Međutim, istraživanja su pokazala da je najbolja ocjena zadovoljstva životom ona subjektivna, kada se promatranu osobu izravno pita koliko je ona zadovoljna svojim životom (2).

Istraživanja također pokazuju kako je kod većine ljudi postizanje zadovoljstva životom kao cjelinom prioritet u odnosu na zadovoljstvo pojedinim segmentima samog života. Ljudi će svjesno žrtvovati zadovoljstvo u jednom segmentu svog života ako im u konačnici to neće znatno utjecati na ukupno zadovoljstvo životom. Ipak, neki segmenti života više utječu na cjelokupno zadovoljstvo od drugih. Najveću povezanost vidimo između zadovoljstva obiteljskim odnosima i ukupnog zadovoljstva životom (2). Uz obitelj ističu se posao i zdravlje kao segmenti života koji najviše doprinose zadovoljstvu. Što se tiče samog obrazovanja, ispitanici u spomenutom istraživanju nisu naveli zadovoljstvo obrazovanjem kao presudno u zadovoljstvu životom, međutim jasno je dokazana veza između višeg stupnja obrazovanja i većeg zadovoljstva životom. Generalno govoreći, obrazovaniji ljudi su više zadovoljni svojim životom od ljudi nižeg stupnja obrazovanja (2).

Unatoč gore spomenutim rezultatima, naglasak se stavlja na ispitivanje i unaprjeđivanje upravo tih pojedinih segmenata života u cilju poboljšanja kvalitete života kao cjeline (3). Porastom konkurencije u visokom obrazovanju, fakulteti su primorani posvetiti više pažnje zadovoljstvu studenata da bi ostali konkuretni jer ih sami ti studenti svojim upisima i pohađanjem fakulteta financiraju. Prema nekim autorima, fakulteti sve više pridaju na važnosti zadovoljstvu studenata jer je dokazano da zadovoljni studenti češće pohađaju nastavu, motiviraniji su te posljedično više budućih studenata pokazuje zanimanje za taj fakultet. Budući da studenti odluku o upisu na fakultet često donose na temelju iskustava bivših studenata, time tema zadovoljstva studijem postaje još zanimljivija za istraživanje (4). Vrijedi i obrnuto, zadovoljstvo studijem i sami interesi studenata su ključni čimbenici kvalitete određenog studija (5).

Studenti koji nisu zadovoljni studijem i vlastitim izborom studija, pasivniji su u izvršavanju svojih studentskih obveza (6). Isto tako, istraživanje pokazuje da studenti pokazuju veće zadovoljstvo ako su studij izabrali iz zainteresiranosti prema samoj struci, nego ako studij izaberu iz materijalnih motiva kao što su buduće zaposlenje ili plaća na budućem radnom mjestu (5). Neki autori dolaze do spoznaja o spolnim razlikama u području zadovoljstva obrazovanjem, naime ispitanice veliku važnost pridaju socijalnom kontaktu za razliku od ispitanika, no kod oba spola se pokazalo bitnim pohađanje zanimljivih predmeta i održavanje dobrih formalnih kontakata. Drugi autori su potvrdili kako su studenti koji pozitivno ocjenjuju savjetodavne usluge i karijerna savjetovanja poprilično zadovoljni za razliku od ostalih te se češće vraćaju na sveučilište gdje zajedno uče, istražuju i provode vrijeme. Na istraživanju u više europskih država dokazano je kako postoji bliska veza između zadovoljstva studenata i ishoda učenja. Određivanje zadovoljstva kod studenata bi u sustavu visokog obrazovanja pomoglo odrediti područja u kojima se može ostvariti napredak (7).

Istraživanja zadovoljstva studenata studijem važan su izvor povratnih o informaciji što sami studenti misle o kurikulumu studija, dolazi se do informacije o mogućim poboljšanjima studija, kako njegove obrazovne dimenzije, tako i o poboljšanju popratnih sadržaja koje fakultet može omogućiti studentima (8, 9). Istraživanje provedeno na medicinskim fakultetima i školama pokazalo je da je upravo povratna informacija od studenata najbolja metoda evaluacije predavača. Problem može biti ako studenti svoju ocjenjivačku ulogu ne shvate ozbiljno. Predavači su se složili da im je upravo mišljenje studenata pomoglo u oblikovanju nastave jer su postali svjesniji potreba studenata te su se mogli koncentrirati upravo na one dijelove nastave koje su studenti lošije ocijenili (10). Jasna činjenica da je mišljenje studenata ključno za stvaranje reputacije fakulteta te da je dokazana jasna veza između zadovoljstva studenata i uspjeha i motiviranosti na studiju potiče ustanove visokog obrazovanja na traženje povratne informacije od studenata i samokritičnost (3).

Zadovoljstvo se može opisati kao sklad naših očekivanja i želja sa stvarnošću. Ako je studij onakav kakvim ga studenti očekuju, bit će zadovoljniji i samim time postizat će bolje rezultate (5). Za neke autore zadovoljstvo studenta je kratkoročni stav koji proizlazi iz studentova iskustava u pogledu pruženih obrazovnih usluga (11). Očekivanja koja studenti imaju od studija postaju sve šira kako vrijeme odmiče. Studenti postaju svjesniji dodatnih izvannastavnih sadržaja kao što su organizirana druženja, putovanja, medicinska skrb, pomoć pri zaposlenju i sl. Navedeni sadržaji studentima trebaju biti ponuđeni u sklopu studija, uz samu naobrazbu, oni su bitni za privlačenje novih studenata (9). Zadovoljstvo iskustvom učenja

uključuje dublje aspekte od samog učenja i poučavanja stoga je bitno odrediti koji faktori pridonose zadovoljstvu studenata (7). Zadovoljstvo studenata studijem sastoji se od različitih čimbenika kao što su akademska i pedagoška razina, infrastruktura, osoblje i sl. (4).

Čimbenici zadovoljstva studenata razlikuju se prema raznim modelima. Prema jednom modelu to su fizička dobra, olakšavajući faktori, implicitne i eksplicitne usluge, a prema drugom to su predodžba sveučilišta, očekivanja studenta, tehnička i funkcionalna kvaliteta. Također zadovoljstvo studenata mjeri se i prema financijskim parametrima i samom uspjehu studenata (12). Postoji još mnogo faktora koji doprinose zadovoljstvu studenata studijem kao što su kvaliteta smještaja, javni prijevoz, noćni život, sportska igrališta u blizini, prilike za zaposlenje tokom studiranja, kvaliteta hrane u studentskim restoranima, kvaliteta rada knjižnice, referade i ostalih dijelova fakulteta (3). Različita istraživanja prikazuju različite faktore zadovoljstva kao ključne. U tim istraživanjima studenti su najčešće izravno pitani koliko im je određeni segment studiranja bitan (Tablica 1). Za neke su to stručnost nastavnika, ponuđeni predmeti, okolina za učenje, za druge su to odnos studenata i predavača te kvaliteta povratne informacije dok neki navode organizaciju studija kao presudnu (4, 12, 13).

Prema jednom istraživanju visoka učilišta bi se trebala fokusirati na kvalitetu usluge, informacije i dodatne sadržaje kako bi povećali zadovoljstvo i odanost studenata. Nalazi govore kako su sa zadovoljstvom povezani i faktori kao što su akademsko osoblje, pripremljenost na tržište rada i potrebne vještine. Ističu se tri središnja aspekta koja utječu na zadovoljstvo, a to su akademski, administrativni i sadržajni (u smislu dodatnih sadržaja i kvalitete sadržaja na fakultetu) (11). Isto tako redoslijed važnosti tih čimbenika je različit za svako istraživanje. Još jedna od bitnih stavki u formiranju zadovoljstva studenata je stupanj autonomije u organiziranju vlastitog studiranja što ovisi o različitosti ponuđenih kolegija, mogućnosti izbora različitih predmeta te o sadržaju odabranih predmeta (8). Također dokazano je da zadovoljstvo studenata pada s veličinom studijske grupe (14).

Tablica 1. Važnost pojedinih faktora u zadovoljstvu studenata studijem (4).

Ocjena važnosti	Nastavno osoblje	Nenastavno osoblje	Organizacija studija	Okruženje	Dostupnost i spremnost na pomoć nastavnog osoblja
Izrazito nevažno	2,0%	46,8%	1,2%	35,6%	14,4%
Nevažno	5,6%	26,8%	8,8%	33,2%	25,6%
Niti važno, niti nevažno	5,2%	15,2%	26,4%	20,0%	33,2%
Važno	25,7%	7,2%	38,8%	6,0%	22,8%
Iznimno važno	62,0%	4,0%	24,8%	5,2%	4,0%

U proteklih par godina ističe se važnost pojave online oblika učenja i poučavanja na sveučilištima. Pandemija COVID19 je stavila poseban naglasak na online učenje. Većina studenata se prvi put susrela s takvim oblikom učenja baš u toku pandemije. Iako istraživanje govori kako nema jasne razlike u zadovoljstvu studenata kada se nastava odvija uživo u odnosu na online nastavu, ta tema je još podložna istraživanju. Jasan je nedostatak fizičkog kontakta i bliskosti što bitni faktori zadovoljstva svakog segmenta života, pa tako i zadovoljstva studijem. S druge strane istraživanje koje je zadovoljstvo studenata online učenjem ispitivalo na studentima zdravstvenih usmjerenja pokazalo je da više od dvije trećine njih nije zadovoljno takvim pristupom (16).

Navedeno povezati s činjenicom da se kod studenata medicine pokazalo kako se oni koncentriraju na aspekte medicine tijekom studija koje će kasnije koristiti u praksi (specijalizacija) (7). Od sveučilišnih nastavnika očekuje se razvoj novih kompetencija kao što su poučavanje usmjereno na studenta kao aktivnog sudionika, a ne pasivnog primatelja znanja. Razvijanjem navedenih kompetencija uvelike se može utjecati na motivaciju i zadovoljstvo studenata te aktivno sudjelovanje studenata u nastavi (17).

Nadalje, možemo promatrati visoko obrazovanje kroz ekonomsku perspektivu na način da su fakulteti tvrtke, a studenti klijenti. U tom slučaju zadovoljstvo klijenta proizvodom ili uslugom najčešće je ključan pokazatelj uspjeha tvrtke, stoga zadovoljstvo studenata studijem sve viši dolazi u fokus kao ključan pokazatelj uspješnosti samog fakulteta (9). Neki autori studente promatraju kao klijente koji kupuju znanje, a samo obrazovanje kao uslužnu djelatnost te smatraju da bi se kao takva trebala u potpunosti podrediti kupcima tj. studentima (3).

Na sastanku ministara obrazovanja europskih zemalja 2003. godine u Berlinu dogovoren ja sustav praćenja kvalitete visokog obrazovanja koji se sastoji od: unutarnjeg vrednovanja, vanjskog vrednovanja, uključenja studenata, objave rezultata i međunarodnog sudjelovanja. Hrvatska je također bila potpisnica tog dokumenta koji je već tada dao na važnosti zadovoljstvu studenata (3). Bitan korak u povećanju zadovoljstva studenata studijem u Republici Hrvatskoj bio je prijelaz na bolonjska pravila studiranja, što je i dokazano istraživanjem na zagrebačkom sveučilištu koje je provedeno na prvim generacijama studenata koji su studirali po tim pravilima. Posebno se ističe zadovoljstvo studenata timskim radom, većim izborom predmeta te boljom organizacijom studija (18).

Prijašnja istraživanja na području Republike Hrvatske upućuju na to da studenti često nisu zadovoljni studijem te im nedostaje motivacije za završetak studija. Također studenti su zabrinuti stupnjem znanja i vještina koje su stekli na studiju (5). Hrvatski studenti su najzadovoljniji osjećajem fizičke sigurnosti, socijalnim odnosima, a najviše nezadovoljni nedostatkom slobodnog vremena (3).

Prema istraživanju na Medicinskom fakultetu u Osijeku, studenti prve godine studija bili su zadovoljniji od studenata druge godine zbog manjeg broja obaveza vezanih uz studij ili privatni život (19). Istraživanje iz više europskih država pokazalo je da generalno gledano studenti prirodnih znanosti, medicine i studenti prava su manje zadovoljni svojim studiranjem od studenata društvenih znanosti, matematike i humanističkih znanosti (8). Kada se uspoređivalo zadovoljstvo studenata različitih područja u Republici Hrvatskoj pokazano je da su studenti iz područja biomedicine i zdravstva zadovoljniji dostupnošću literature u odnosu na studente svih ostalih područja. Također u usporedbi različitih sveučilišta, studenti splitskog sveučilišta dali su najviše ocjene za definiranost uvjeta i pravila studiranja i angažman profesora u odnosu na ostala sveučilišta u državi, dok su najniže ocjene dali su za sveučilišnu mobilnost i raspodjelu ECTS bodova (18).

1.2. Profesionalne perspektive studenata

Nakon što završe fakultetsko obrazovanje od studenata se očekuje da imaju kompetencije za obavljanje poslova u području za koje se školovali tj. da imaju potrebno znanje i vještine za obavljanje tih poslova (20). Upravo te kompetencije daju studentima perspektivu, usmjeravaju ih prema budućem zapošljavanju i karijernim ciljevima. Također je kod ljudi koji su završili fakultet dokazano da su zadovoljniji studijem ukoliko na trenutnom poslu koriste znanja koja su stekli tijekom obrazovanja (7).

Profesionalne aspiracije hrvatskih studenata usmjerene su na financijsku sigurnost, studenti su kao prvenstvene ciljeve na profesionalnom planu naveli zapošljavanje i osiguranje egzistencije. Studenti su već u toku obrazovanja svjesni stanja na tržištu rada te sposobni procijeniti koliko će im truda trebati za zapošljavanje i koji stupanj obrazovanja će im za to biti potreban (18). Istraživanje je pokazalo da hrvatski studenti dentalne medicine fakultet upisuju zbog lakog pronalaska posla nakon završenog studija, mogućnosti samozapošljavanja te jer smatraju da uz taj posao imaju dovoljno vremena za obiteljski život (21).

Studenti u današnje vrijeme su u velikoj prednosti u odnosu na one prije 20 do 30 godina zbog napretka informacijske tehnologije i dostupnosti informacija koje im omogućuju da procjene stanje na tržištu rada već pri samom odabiru studija. Unatoč tome studenti u Hrvatskoj u najvećoj mjeri nisu sigurni koliko lako će se zaposliti nakon završenog studija. Također najveći broj hrvatskih studenata preferira zaposlenje u javnom poduzeću što je vjerojatno povezano sa sigurnošću koju javno poduzeće pruža. Kao najvećeg krivca za otežano zapošljavanje studenti navode lošu situaciju u državi te ne vide vlastiti loš uspjeh na studiju i produženo studiranje kao problem u tom smislu , dok kao olakšavajuće faktore za zapošljavanje studenti pretežno smatraju vlastiti trud i znanje u području studija, dobru traženost struke, promjene na bolje u Hrvatskoj te radno iskustvo u struci (18).

Kao bitan dio perspektive svih grana biomedicine pa tako i studenata koji se obrazuju u tom pravcu treba staviti naglasak na cjeloživotno učenje. Cjeloživotno učenje sve više postaje važno ne samo radi ciljeva ekonomske prirode nego i radi aktivnog sudjelovanja pojedinca u društvu. Sve više se fokus sa formalnog, institucionaliziranog obrazovanja premješta na proces cjeloživotnog obrazovanja i usavršavanja. Trenutno je u RH veći interes za doškolovanje, prekvalifikaciju, osposobljavanje, usavršavanje. Takvi oblici učenja smatraju se potrebnim za uspješno suočavanje sa brzim promjenama na tržištu rada, u području tehnologije i znanosti.

Također je bitna stavka za kompetencije radne snage prilagođavanje obrazovnog sustava potrebama na tržištu rada (22).

Ulazak RH u EU će se, prema autorima, odraziti na sve segmente društva pa tako i na zdravstveni sustav, stoga je potrebno odrediti čimbenike učlanjenja. Dubinskim intervjuima sa zdravstvenim djelatnicima, predstavnicima osiguravajućih tvrtki, farmaceutskih tvrtki i veledrogerija utvrđeno je kako će se (ili se već susreće) Hrvatska susresti s novim pravilima u skladu sa trenutnom europskom strategijom zdravstva, mobilnosti pacijenata, migracijama radne snage, povlačenjem sredstava iz europskih fondova i sl. Učlanjenje će također rezultirati boljim protokom informacija, većom konkurentnosti zdravstvenog sustava, većom količinom sredstava iz EU, razvojem zdravstvenog turizma, mobilnosti zdravstvenog osoblja te mogućim poskupljenjem zdravstvenih usluga (23).

Upravo zbog navedenog mladi kao mogućnost nakon završetka studija danas često vide odlazak u inozemstvo gdje će za isti posao koji bi radili u Hrvatskoj biti znatno bolje plaćeni. Tzv. „odljev mozgova“ zahvaća i područje biomedicine i zdravstva. Većina studenata ipak nema želju napustiti Hrvatsku nakon studija, ali isto tako nemaju ništa protiv napuštanja države u potrazi za poslom (24). Kada govorimo o studentima biomedicinskih usmjerenja, trećina studenata završnih godina studija medicine u hrvatskoj spremna je napustiti državu zbog zaposlenja, a kao najvažnije razloge za to navode bolju organizaciju zdravstvenog sustava, bolju kvalitetu životu i veću mogućnost napredovanja (25).

Kao bitnu kvalitetu kod pronalaska posla studenti biomedicinskih područja navode završen pripravnički staž te tomu pridaju puno veću važnost od studenata drugih područja dok najmanju važnost pridaju poznavanju informacijske tehnologije što su svi ostali studenti okarakterizirali kao najvažniju kvalitetu. Studenti pripravnički staž vide kao vrhunac obrazovanja na kojem se susreću sa svime što su do tada učili u teoriji. Nizak naglasak na poznavanju informacijske tehnologije kod studenata biomedicinskih područja ipak nije pozitivna činjenica jer je upravo na području biomedicine tehnologija omogućila velike iskorake. Također, hrvatski zdravstveni sustav očekuje neizbježna digitalizacija koja će olakšati funkcioniranje svim sudionicima u zdravstvenom sustavu (18).

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj ovog istraživanja je utvrditi zadovoljstvo studijem i percepciju profesionalnih perspektiva studenata medicine, dentalne medicine i farmacije.

Hipoteze:

1. Postojat će razlike u zadovoljstvu studijem između studenata medicine, dentalne medicine i farmacije.
2. Postojat će razlike u percepciji profesionalnih perspektiva između studenata medicine, dentalne medicine i farmacije.

3. ISPITANICI I METODE

3.1. Ispitanici

Ispitanici uključeni u ovo istraživanje su studenti medicine, dentalne medicine i farmacije svih godina studija Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu u akademskoj godini 2020./2021. Iz istraživanja su bili isključeni studenti medicine na engleskom jeziku s obzirom da je anketa bila izrađena na hrvatskom jeziku.

3.2. Ustroj i protokol istraživanja

Kako bi se procijenilo zadovoljstvo studijem i ispitala percepcija profesionalnih perspektiva studenata medicine, dentalne medicine i farmacije provedeno je presječno istraživanje pomoću anonimnog i dobrovoljnog anketnog upitnika tijekom kolovoza 2021. godine. Anketni upitni podijeljen online putem *Google Forms* obrasca. Provođenje ovog istraživanja u odobreno je od strane Etičkog povjerenstva Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu.

Anketni upitnik je razvijen na temelju prethodno objavljenih upitnika Ziaee i suradnika te Saliul i suradnika (26,27). Njihovi upitnici su prevedeni na hrvatski jezik te su odabrana pitanja prikladna za studente Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Razvijeni anketni upitnik se sastojao se od pet dijelova te ukupno 33 pitanja. Prvi dio upitnika poslužio je za prikupljanje demografskih podataka o studentima te ga čine pitanja o spolu, studiju, godini studija, prosjeku ocjena tijekom studija te primaju li stipendiju. Drugi dio upitnika sadržavao je 13 tvrdnji o indikatorima kvalitete edukacije te su studenti mogli odgovoriti s jednim od pet ponuđenih odgovora, od 1 (u potpunosti se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem).

Treći dio upitnika omogućio je studentima da ocijene svoje zadovoljstvo studijem, a sadržavao je 5 tvrdnji. Studentima su mogli odgovoriti s jednim od 6 ponuđenih odgovora, od 1 (nimalo zadovoljan) do 5 (potpuno zadovoljan) te s 0 (nisam imao/la kliničku/stručnu praksu). Četvrti dio upitnika imao je iste odgovore, a služio je za ocjenu čimbenika teorijske edukacije. Posljednji, peti, dio upitnika ispitivao je profesionalne perspektive studenata, a ponuđeni odgovori bili su da i ne.

3.3. Statistička analiza

Za obradu podataka korišten je statistički paket MedCalc (ver. 11.5.1.0., MedCalc Software, Ostend, Belgija) Rezultati istraživanja prikazani su kao medijan i interkvartilni (IKR) raspon te kao cijeli brojevi i postotci. Za usporedbu profesionalnih perspektiva korišten je hi-kvadrat test, a za usporedbu zadovoljstva studijem i edukacijom korišten je Kruskal-Wallis test. Razina statističke značajnosti postavljena je na $P<0,05$.

4. REZULTATI

U istraživanju je sudjelovalo ukupno 177 studenata farmacije, dentalne medicine i medicine, a demografske karakteristike studenata prikazane su u Tablici 2. Uključeni studenti uglavnom su bili ženskog spola, a najveći udio studenata koji su sudjelovali u istraživanju, njih 72, bili su studenti medicine te studenti pete godine studija, njih gotovo trećina. Više od pola uključenih studenata prima stipendiju tijekom svog studija. Nadalje, većina studenata, 39,0%, imala je prosjek ocjena tijekom studija između 3,51 i 4,00.

Tablica 2. Demografske karakteristike studenata

	N (%)
Spol	
Muški	45 (25,4)
Ženski	132 (74,6)
Studij	
Medicina	72 (40,7)
Dentalna medicina	36 (20,3)
Farmacija	69 (39,0)
Godina studija	
1.	17 (9,6)
2.	22 (12,4)
3.	42 (23,7)
4.	25 (14,1)
5.	50 (28,2)
6.	21 (11,9)
Stipendija	
Da	109 (61,6)
Ne	68 (38,4)

Studenti svih studija najviše su se složili da prezentacijske vještine nastavnika i kurikulum studija doprinose kvaliteti edukacije. Svi čimbenici koji su ispitani u istraživanju prikazani su u Tablici 3. Zanimljivo je da su studenti dentalne medicine u manjoj mjeri smatrali da kurikulum doprinosi kvaliteti edukacije, u usporedbi sa studentima medicine i farmacije (P=0,031). Studenti dentalne medicine također su u manjoj mjeri smatrali da studentske ankete

doprinose kvaliteti edukacije, u usporedbi s ostalim studentima. Nadalje, u usporedbi s kolegama s medicine i dentalne medicine, studenti farmacije su u manjoj mjeri smatrali da je stipendiranje indikator kvalitete edukacije.

Tablica 3. Čimbenici koji mogu imati utjecaj na kvalitetu edukacije

	Medicina	Dentalna medicina	Farmacija	P*
Rangiranje fakulteta ima utjecaj na kvalitetu edukacije	4 (3-4)	3 (3-4)	4 (3-4)	0,467
Politički utjecaj doprinosi kvaliteti edukacije	3 (2-4)	3 (2-4)	3 (2-4)	0,598
Stipendiranje je indikator kvalitete edukacije	3 (3-4)	3 (2-4)	3 (2-3)	0,022
Znanstvena istraživanja su važan indikator kvalitete edukacije	4 (3-5)	4 (3-5)	4 (4-5)	0,791
Infrastruktura je važan indikator kvalitete edukacije	4 (3-5)	4 (3-4)	4 (3-4)	0,013
Niži omjer broja zaposlenika na broj studenata je važan indikator edukacije	4 (3-5)	3 (2-5)	4 (3-4)	0,181
Administrativna pomoć je indikator kvalitete edukacije	4 (3-5)	3 (3-4)	4 (3-4)	0,395
Mogućnost zaposlenja je važan indikator kvalitete edukacije	4 (4-5)	4 (4-5)	4 (3-5)	0,245
Prezentacijske vještine nastavnika doprinose kvaliteti edukacije	5 (5-5)	5 (4-5)	5 (4-5)	0,681
Kurikulum doprinosi kvaliteti edukacije	5 (4-5)	4 (4-5)	5 (4-5)	0,031
Studentske ankete doprinose kvaliteti edukacije	4 (3-4)	3 (2-3)	4 (3-5)	0,011
Izvannastavne aktivnosti doprinose kvaliteti edukacije	4 (3-5)	4 (3-5)	4 (3-5)	0,225
Ekonomski status roditelja doprinosi kvaliteti edukacije	3 (3-4)	3 (2-4)	3 (2-4)	0,129

Podaci su prikazani kao medijan (interkvartilni raspon)

*Kruskal-Wallis test

Tablica 4. prikazuje generalno zadovoljstvo studijem studenata medicine, dentalne medicine i farmacije. Najveće zadovoljstvo u svih studenata iskazano je u pitanju kvalitete ukupne edukacije, a najmanje u zadovoljstvu kliničkom stručnom praksom. Nadalje, pronađena je razlika u zadovoljstvu metodama teorijske evaluacije znanja, gdje su studenti medicine izrazili manje zadovoljstvo, u usporedbi sa studentima dentalne medicine i farmacije (P=0,022).

Tablica 4. Zadovoljstvo studijem u studenata medicine, dentalne medicine i farmacije

	Medicina	Dentalna medicina	Farmacija	P*
Zadovoljstvo kvalitetom ukupne edukacije	3 (3-4)	4 (3-4)	4 (3-4)	0,211
Zadovoljstvo kliničkom stručnom praksom	3 (2-3)	2 (2-3)	3 (2-4)	0,098
Zadovoljstvo teorijskom edukacijom (predavanja i seminari)	3 (3-4)	3 (3-4)	3 (3-4)	0,616
Zadovoljstvo metodama teorijske evaluacije znanja	3 (2-3)	3 (3-4)	3 (3-4)	0,022
Zadovoljstvo metodama praktične evaluacije znanja	3 (2-3)	3 (2-3)	3 (2-4)	0,175

Podaci su prikazani kao medijan (interkvartilni raspon)

*Kruskal-Wallis test

Određene razlike pronađene su u profesionalnim perspektivama studenata medicine, dentalne medicine i farmacije, što je prikazano u Tablici 5. Najveći udio studenata dentalne medicine i medicine naveo je da su odabrali studij zbog mogućnosti napredovanja u karijeri, dok je najveći udio studenata medicine naveo da su odabrali studij zbog želje za radom s pacijentima. Nadalje, u usporedbi s ostalim studentima, studenti farmacije (84,3% studenata farmacije u usporedbi sa 60,3% studenata medicine i 50,0% studenata dentalne medicine) su najčešće odabrali studij zbog mogućnosti pronalaska posla te zbog visoke plaće u budućoj karijeri. Također većina studenata farmacije je odabrala studij zbog visoke plaće (70,6% studenata farmacije u usporedbi s 57,1% studenata dentalne medicine i 31,0% studenata medicine).

Tablica 5. Profesionalne perspektive studenata medicine, dentalne medicine i farmacije

	Medicina N (%)	Dentalna medicina N (%)	Farmacija N (%)	P*
Odabir studija zbog mogućnosti brzog pronalaska posla	35 (60,3)	14 (50,0)	43 (84,3)	0,011
Odabir studija zbog mogućnosti višeg statusa u društvu	23 (39,7)	12 (42,9)	12 (23,5)	0,128
Odabir studija zbog želje za radom s pacijentima	49 (84,5)	24 (85,7)	40 (78,4)	0,693
Odabir studija zbog mogućnosti napredovanja u karijeri	44 (75,9)	26 (92,9)	44 (86,3)	0,117
Odabir studija zbog visoke plaće	18 (31,0)	16 (57,1)	36 (70,6)	<0,001

*hi-kvadrat test

5. RASPRAVA

Kada govorimo o čimbenicima zadovoljstva studenata ovo istraživanje, kao i ona koja su se prije bavila tom temom, pokazalo je široki spektar stavova studenata (4, 12, 13). Teško je posložiti univerzalnu skalu važnosti pojedinih čimbenika studiranja u sveukupnom zadovoljstvu jer često studenti različitih područja imaju različite stavove o tome što je bitnije kod formiranja ukupne slike o studiju. Na tragu prijašnjih istraživanja, studenti sva tri studija pri Medicinskom fakultetu u Splitu kao najvažniji čimbenike ocijenili su prezentacijske vještine nastavnika i kurikulum prema kojem se nastava izvodi (4, 13). Studenti medicine su jasno označili prezentacijske vještine nastavnika kao najvažniji čimbenik kvalitete edukacije, dok studenti dentalne medicine kurikulum smatraju manje važnim u odnosu na ostala dva smjera. Nakon ta dva čimbenika slijede infrastruktura, znanstvena istraživanja, te administrativna pomoć tokom studiranja kojima studenti sva tri studija pridaju sličnu važnost. Također studenti pridaju znatnu važnost izvannastavnim sadržajima koji se nude u sklopu studiranja što je u skladu s prethodnim istraživanjima koja upućuju na to da će upravo ti sadržaju u budućnosti postati jednako bitni kao i obrazovni dio studiranja (9).

Zanimljivo da dva čimbenika koja ispituju ekonomski pogled na kvalitetu studija, a to su stipendiranje i ekonomski status roditelja, nisu označeni kao presudni od strane studenata svih studija na fakultetu. S obzirom da su studenti označili mogućnost zapošljavanja nakon fakulteta kao bitan čimbenik kvalitete studija možemo zaključiti kako im ekonomsko stanje tokom studiranja možda nije toliko bitno ako smatraju da ih nakon završetka studija čeka financijski sigurna budućnost. U usporedbi s većinom ostalih hrvatskih studenata koji nisu sigurni koliko lako će doći do zaposlenja, studenti Medicinskog fakulteta u Splitu tu mogućnost zapošljavanja vide kao bitan čimbenik kvalitete studija (18).

Različiti stavovi studenata studija na Medicinskom fakultetu očituju se kod stajališta o važnosti studentskih anketa za kvalitetu edukacije. Studenti farmacije takvim anketama pridaju najveću važnost, a studenti dentalne medicine najmanju. Ipak, s obzirom da je dokazano da je povratna informacija od studenata najbolja metoda evaluacije predavača na medicinskim fakultetima zabrinjavajuće je da studenti tom aspektu ne pridaju dovoljnu pozornost čime pada vjerodostojnost tih anketa (10). Studenti Medicinskog fakulteta u Splitu ne pridaju prevelik značaj rangiranju fakulteta, a ohrabrujući podatak je da politički utjecaj prema njima ne doprinosi značajno kvaliteti edukacije što se i slaže s općim uvjerenjem da bi visoko obrazovanje trebalo biti politički neovisno i autonomno.

Istraživanje je pokazalo da su studenti pretežno zadovoljni ukupnom kvalitetom edukacije, s time da su najlošiju cjelokupnu ocjenu studiju dali studenti medicine. S obzirom da su prijašnja istraživanja pokazala kako studenti biomedicinskih područja pripravnički staž vide kao iznimno bitnu stavku kod ulaska u svijet stalnog zaposlenja i poslovnih zadataka, zabrinjava činjenica kako je stručna praksa segment studija kojim su studenti najmanje zadovoljni (18). Iz dobivenih rezultata izdvaja se podatak da su studenti dentalne medicine najmanje zadovoljni studentskom praksom kojoj su dali ocjenu 2 od 5. Studenti su zadovoljniji teorijskom edukacijom što je u skladu s činjenicom da je već prije dokazano kako su studenti područja biomedicine i zdravstva zadovoljniji dostupnošću literature u odnosu na studente ostalih područja (18). Kada pričamo o zadovoljstvu studenata provjerama znanja studenti su dali srednju ocjenu i teorijskim i praktičnim ispitima, s tim da su studenti medicine ipak malo nezadovoljniji pisanim ispitima u odnosu na svoje kolege sa studija dentalne medicine i farmacije.

Za studente farmacije veliku ulogu pri odabiru studija ima brzina nalaska posla. Slično razmišlja i više od pola studenata medicine, dok samo pola studenata dentalne medicine lako zapošljavanje nakon završenog studija vidi kao važan faktor prilikom odabira studija. Taj podatak je oprečan prijašnjem istraživanju koje je provedeno baš na populaciji hrvatskih studenata dentalne medicine. Navedeno istraživanje je pokazalo da ti studenti fakultet upisuju zbog lakog pronalaska posla nakon završenog studija te mogućnosti samozapošljavanja (21). Ispitani studenti generalno ne smatraju da je viši status u društvu bitan prilikom odabira studija. Ipak, vidljiva je razlika između studenata farmacije i ostala dva studija. Upola manji postotak studenata farmacije smatra viši status u društvu bitnim prilikom upisa na studij što se može i povezati s pomalo iskrivljenom percepcijom farmaceuta u društvu koje ih često smatra nebitnim faktorom u sustavu zdravstvene zaštite.

Želja za radom s pacijentima je zajednička većini studenata svih studija medicinskog fakulteta, iako studenti farmacije u manjem postotku pokazuju zainteresiranost za taj oblik rada u odnosu na ostale studente. To možemo pripisati činjenici da neki od tih studenata budućnost vide u laboratorijskom radu pri istraživanju i ispitivanju lijekova. Skoro svi studenti dentalne medicine mogućnost napredovanja vide kao važan čimbenik prilikom odabira studija. To je također važno i za većinu studenata farmacije i medicine. Visoka plaća kao motiv odabira studija pokazala je najveće razlike među različitim studijima. Dok je za većinu budućih farmaceuta visoka plaća jako bitna, tek nešto više od polovine studenata dentalne medicine je okarakteriziralo taj faktor kao bitan. Iznenađujući je podatak da samo trećina studenata

medicine visoku plaću smatralo bitnom prilikom upisa fakulteta te razloge. Kako je najveći broj studenata medicine kao razlog odabira studija medicine naveo rad s pacijentima možemo zaključiti da im je motiv za školovanje u tom smjeru bio više altruistički nego ekonomski.

Naše istraživanje ipak ima i određena ograničenja. Naime, u istraživanje je uključeno samo 177 studenata Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, s time da je posebno nizak broj uključenih studenata dentalne medicine. Zbog navedenog, buduća istraživanja trebala bi uključivati veći broj studenata medicine i dentalne medicine te također i studente iz područja biomedicine s drugih sveučilišta, jer je naše istraživanje provedeno samo na Sveučilištu u Splitu, što je također jedno od ograničenja. Nadalje, istraživanje je provedeno u samo jednoj vremenskoj točki što sprečava utvrđivanje ikakvih kauzalnih odnosa. Unatoč navedenim ograničenjima, rezultati našeg istraživanja ukazuju na mogućnosti kojima se može poboljšati kvaliteta edukacije na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu.

6. ZAKLJUČCI

Rezultati ovog istraživanja pokazali su da:

1. Studenti farmacije su češće odabirali studij zbog visoke plaće.
2. Studenti dentalne medicine češće su naveli napredovanje u karijeri kao razlog odabira studija u odnosu na studente farmacije i medicine.
3. Svi studenti su manje zadovoljni kliničkom stručnom praksom u usporedbi s teorijskom edukacijom.
4. Svi studenti su se složili da su prezentacijske vještine nastavnika jako važan čimbenik kvalitete edukacije.

7. POPIS CITIRANE LITERATURE

1. Brkljačić T, Kaliterna Lipovčan LJ. Zadovoljstvo životom i osjećaj sreće kod studenata. Suvremena psihologija. 2010;13:189-200.
2. Rojas M. The complexity of well-being: a life-satisfaction conception and a domains-of-life approach [Internet]. Cloudfront.net. [pristupljeno 14.09.2021.]
3. Mihanović Z, Batinić AB, Pavičić J. The link between students' satisfaction with faculty, overall students' satisfaction with student life and student performances. Rev Innov Compet. 2016;2:37-60.
4. Vranešević T, Mandić M, Horvat S. Istraživanje činitelja zadovoljstva studenata. Poslovna izvrsnost. 2007;1:83-92.
5. Reić Ercegovac I, Jukić T. Zadovoljstvo studijem i motivi upisa na studij. Napredak. 2008;149:283-95.
6. Puklek Levpušček M, Podlesek A. Links between academic motivation, psychological need Satisfaction in education, and university students' satisfaction with their study. Psihologijske teme. 2019;28:567-87.
7. García-Aracil A. European graduates' level of satisfaction with higher education. High Educ. 2009;57:1-1.
8. Čeko J. Study program satisfaction and perception of health care students' professional perspective. Nurs J. 2015;20:196-201.
9. Alshurideh M. The factors predicting students' satisfaction with universities' healthcare clinics' services : A case-study from the Jordanian higher education sector. Dirasat Adm Sci. 2014;41:451-64.
10. Debroy A, Ingole A, Mudey A. Teachers' perceptions on student evaluation of teaching as a tool for faculty development and quality assurance in medical education. J Educ Health Promot. 2019;8:218.
11. Yusoff M, McLeay F, Woodruffe-Burton H. Dimensions driving business student satisfaction in higher education. Qual Assur Educ. 2015;23:86-104.
12. Martínez-Flisser G, Flisser A, Castro-Guerrero MA, Plett-Torres T. Measuring student satisfaction as the first assessment of the Program of Combined Studies in Medicine, an MD/PhD-like program of the Faculty of Medicine, National Autonomous University of Mexico. BMC Med Educ. 2020;20:446.
13. Butt BZ, Rehman K. A study examining the students satisfaction in higher education. Procedia Soc Behav Sci. 2010;2:5446-50.
14. Douglas J, Douglas A, Barnes B. Measuring student satisfaction at a UK university. Qual Assur Educ. 2006;14:251-67.

15. Baber H. Determinants of students' perceived learning outcome and satisfaction in online learning during the pandemic of COVID-19. J Educ Res. 2020;7:285-92.
16. Elshami W, Taha MH, Abuzaid M, Saravanan C, Al Kawas S, Abdalla ME. Satisfaction with online learning in the new normal: perspective of students and faculty at medical and health sciences colleges. Med Educ Online. 2021;26:1920090.
17. Miočić I. Nastavničke kompetencije sveučilišnih nastavnika: izazovi i očekivanja. Školski vjesnik. 2017;66:63-76.
18. Lišin V. Sociološki portret hrvatskih studenata. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu; 2014. str. 108-68.
19. Leutar Z, Žilić M. Zadovoljstvo studijem i samoprocjena kompetentnosti u struci studenata socijalnog rada u Mostaru i Zagrebu. Socijalne teme. 2014;1:9-38.
20. Batrnek T, Gašpert M, Grcić T, Krstić T, Kovačić A, Vuksanović M. Students level of satisfaction with graduate nursing studies at Medical Faculty Osijek. Nurs J. 2017;22:242-9.
21. Kobale M, Klaić M, Bavrka G, Vodanović M. Motivation and career perceptions of dental students at the School of Dental Medicine University of Zagreb, Croatia. Acta Stomatol Croat. 2016;50:207-14.
22. Jukić R, Ringel J. Učenje – put ka budućnosti. Andragoški glasnik. 2013;17:25-34.
23. Ostojić R, Bilas V, Franc S. Implications of the accession of the republic of croatia to the european union for Croatian health care system. Coll Antropol. 2012;36:717-27.
24. Relja R, Reić I, Čerenić V. Needs, opportunities and intention to study abroad: the attitudes of students from Split and Sarajevo. Andr J. 2015;19:1-21.
25. Kolčić I, Cikeš M, Boban K, Bućan J, Likić R, Curić G i sur. Emigration-related attitudes of the final year medical students in Croatia: a cross-sectional study at the dawn of the EU accession. Croat Med J. 2014;55:452-8.
26. Ziaee V, Ahmadinejad Z, Reza Morravedji A. An evaluation on medical students' satisfaction with clinical education and its effective factors. Med Educ Online. 2004;9: 4365.
27. Salilul Akareem H, Shahadat Hossain S. Determinants of education quality: what makes students' perception different? Open Rev Educ Res. 2016;3:52-67.

8. SAŽETAK

Cilj: Utvrditi razinu zadovoljstva studijem te percepciju profesionalnih perspektiva nakon završenog studija kod studenata medicine, dentalne medicine i farmacije.

Ispitanici i metode: U istraživanju su sudjelovali studenti medicine, dentalne medicine i farmacije s Medicinskog fakulteta u Splitu u akademskoj godini 2020./2021. Stavovi i zadovoljstvo studenata su ispitani anketom koja je sadržavala 33 pitanja podjeljenih u 5 dijelova za čiju su pripremu korišteni prethodno objavljeni upitnici. Nakon prikupljanja podataka anketom provedena je statistička analiza.

Rezultati: U istraživanju je sudjelovalo 177 studenata Medicinskog fakulteta u Splitu, od čega je 72 studenta medicine, 36 dentalne medicine i 69 studenata farmacije. U istraživanje su većinom bile uključene studentice te studenti koji pohađaju petu godinu studija. Studenti svih studija se slažu da prezentacijske vještine nastavnika i kurikulum studija pridonosi kvaliteti edukacije. Nakon analize podataka utvrđeno je kako su studenti svih studija najmanje zadovoljni kliničkom stručnom praksom dok su zadovoljni ukupnom edukacijom. Studenti prilikom odabira fakulteta u obzir uzimaju brzinu pronalaska posla, dok status u društvu nije pokazan kao bitan faktor. Studenti su uglavnom izjavili da ih zanima rad sa pacijentima, s tim da su studenti farmacije najrjeđe izrazili zainteresiranost za rad s pacijentima (78,4% studenta farmacije u usporedbi s 84,5% studenata medicine i 85,7% studenata dentalne medicine, P=0,693). Ističe se podatak o važnosti napredovanja u karijeri kao važan čimbenik za odabir fakulteta kod studenata dentalne medicine. Također se može izdvojiti da većina studenata farmacije odabire studij radi visoke plaće (70,6% studenata farmacije u usporedbi s 57,1% studenata dentalne medicine i 31,0% studenata medicine, P<0,001).

Zaključak: Studenti medicine, dentalne medicine i farmacije Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu smatraju da prezentacijske vještine nastavnika i kurikulum uvelike doprinose kvaliteti edukacije. Također, se ističe podatak o lošijem zadovoljstvu kliničkom stručnom praksom kod studenata sva tri studija. Kod odabira fakulteta studentima je bitna brzina pronalaska posla, posebno se to bitnim pokazalo studentima farmacije. Većini studenata je izrazila želju za radom s pacijentima, kao i mogućnost napredovanja u karijeri.

9. SUMMARY

Diploma Thesis Title: Study satisfaction assessment and perception of professional perspectives of medicine, dental medicine and pharmacy students.

Objectives: To determine the level of satisfaction with the study and the perception of professional perspectives after graduation from students of medicine, dental medicine and pharmacy.

Respondents and methods: Students of medicine, dental medicine and pharmacy from the University in the academic year 2020/2021 participated in the research. Attitudes and satisfaction of students were examined by a survey which contained 33 questions divided into 5 parts for the preparation of which previously published questionnaires were used. After collecting the data from the survey, a statistical analysis was performed.

Results: In total 177 students of the University of Split, School of Medicine participated in the research, of which 72 were medicine students, 36 were dental medicine students and 69 were pharmacy students. The research mostly included female students and students attending the fifth year of study. Students of all studies agree that the presentation skills of teachers and the study curriculum contribute to the quality of education. After analysing the data, it was determined that students of all studies are the least satisfied with clinical professional practice while they are satisfied with the overall education. When choosing a faculty, students consider the speed of finding a job, while status in society is not shown to be an important factor. Students generally stated that they were interested in working with patients, with pharmacy students rarely expressing interest in working with patients (78.4% of pharmacy students compared to 84.5% of medicine students and 85.7% of dental medicine students, P = 0.693). The importance of career advancement as an important factor for the choice of faculty among dental students is emphasized. It can also be pointed out that most pharmacy students choose profession for high salaries that might be achieved (70.6% of pharmacy students compared to 57.1% of dental medicine students and 31.0% of medical students, P <0.001).

Conclusion: Students of medicine, dental medicine and pharmacy at the, University of Split, School of Medicine believe that teachers' presentation skills and curriculum greatly contribute to the quality of education. Also, the data on poorer satisfaction with clinical professional practice among students of all three studies is highlighted. When choosing a faculty, the speed of finding a job is important to students, especially pharmacy students. The most of the students expressed their desire to work with patients to most students, as well as the possibility of career advancement.

10. ŽIVOTOPIS

Osobni podaci:

• Ime i prezime: Toni Durdov

• Datum i mjesto rođenja: 08.05.1997., Split, Hrvatska

• Državljanstvo: hrvatsko

• Adresa stanovanja: Paraći 13, Solin, 21210 Hrvatska

• E-mail: toni.durdov87@gmail.com

• Mobilni telefon: +385955975486

Obrazovanje:

• 2004. – 2012. Osnovna škola kneza Mislava Kaštel Sućurac

• 2012. – 2016. V. Gimnazija „Vladimir Nazor“ Split

• 2016. – 2021. Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet i Kemijsko-tehnološki fakultet, Integrirani preddiplomski i diplomski studij Farmacije

Radno iskustvo:

• 23.2.2021. – 28.8.2021. Stručno osposobljavanje u Ljekarnama Splitsko-dalmatinske županije, ljekarna Kaštel Gomilica

Posebne vještine:

• Rad na računalu: Microsoft Office, Eskulap 2000

• Strani jezici: engleski – aktivno, talijanski – pasivno

• Vozačka dozvola: B kategorija

• Posjedovanje organizacijskih, administrativnih i socijalnih vještina